

*Om alle differentiele punten noopende de limiten wegh te nemen: een overeenkomst over de gemeentegrens tussen Gorssem en Sint-Truiden, 1741*¹

Rombout Nijssen

In het ancien régime, de periode voor de aanhechting van onze streek bij de Franse republiek in 1795-1796, haalden de Haspengouwse plattelandsgemeenten ruim vier vijfden van hun inkomsten uit de belastingen op het grondgebruik. De overige inkomsten kwamen van belastingen op het bezit van dieren, van een hoofdelijke belasting per inwoner, en eventueel van de uitbating van gemeentelijke beemden of andere goederen².

Niet alle gronden in de gemeente waren aan de gemeentelijke belasting onderworpen. In de eerste plaats waren er de gronden van de gemeente zelf: beemden, bossen of andere gronden, die door de gemeentenaren samen uitgebaat werden, en waarop de gemeente uiteraard geen belasting aan zichzelf betaalde. Voorts waren er vroeger veel meer dan nu ongebruikte of slechts extensief gebruikte landerijen. Plaatsen waar de grond te nat was, of waar de bodem te slecht was of te moeilijk te bewerken om hem iets te laten voortbrengen, werden braak gelaten. Zij waren begroeid met hakhout: berken, elsen, hazelaren, essen en dergelijke, die om de zes à acht jaren gekapt werden. Elk huishouden had immers een grote hoeveelheid hout nodig om de haard te stoken, om mutsaarden te maken voor de broodoven, en ook als gebruikshout om materiaal te maken.

In die situatie was het natuurlijk van groot belang om precies te weten welke landerijen moesten bijdragen in de gemeentelijke belastingen. Voor de gronden die min of meer in het

---

¹ Deze bijdrage is gebaseerd op de inhoud van een dossier betreffende de gemeentegrenzen van Gorssem. Het wordt bewaard in het Rijksarchief te Hasselt, en kan daar geraadpleegd worden als nummer 1 van het gemeentearchief van Gorssem.

² Meer over het beheer van gemeentelijke financiën kan men lezen in de bijdrage "De gemeenterekeningen van Rukkelingen, 1766-1793", in: *Limburg-Het Oude Land van Loon* 86, 2007, p. 341-360.

centrum van het dorp lagen, was er geen probleem, maar voor de landerijen bij of op de gemeentegrenzen was dat veel minder duidelijk. Perceelsgrenzen veranderen bovendien nogal. Zo gebeurt het wel eens dat iemand twee percelen verwerft die aan elkaar grenzen, en er één groot perceel van maakt. Bij een latere erfdeling is het dan weer mogelijk dat het grote perceel in drie gelijke delen verdeeld moet worden, waardoor nieuwe perceelsgrenzen ontstaan. Als het dan ook nog gaat om percelen die zich aan beide zijden van de dorpsgrens uitstrekken, wordt het minder vanzelfsprekend om vast te stellen aan welke gemeente de grondbelasting betaald moet worden.

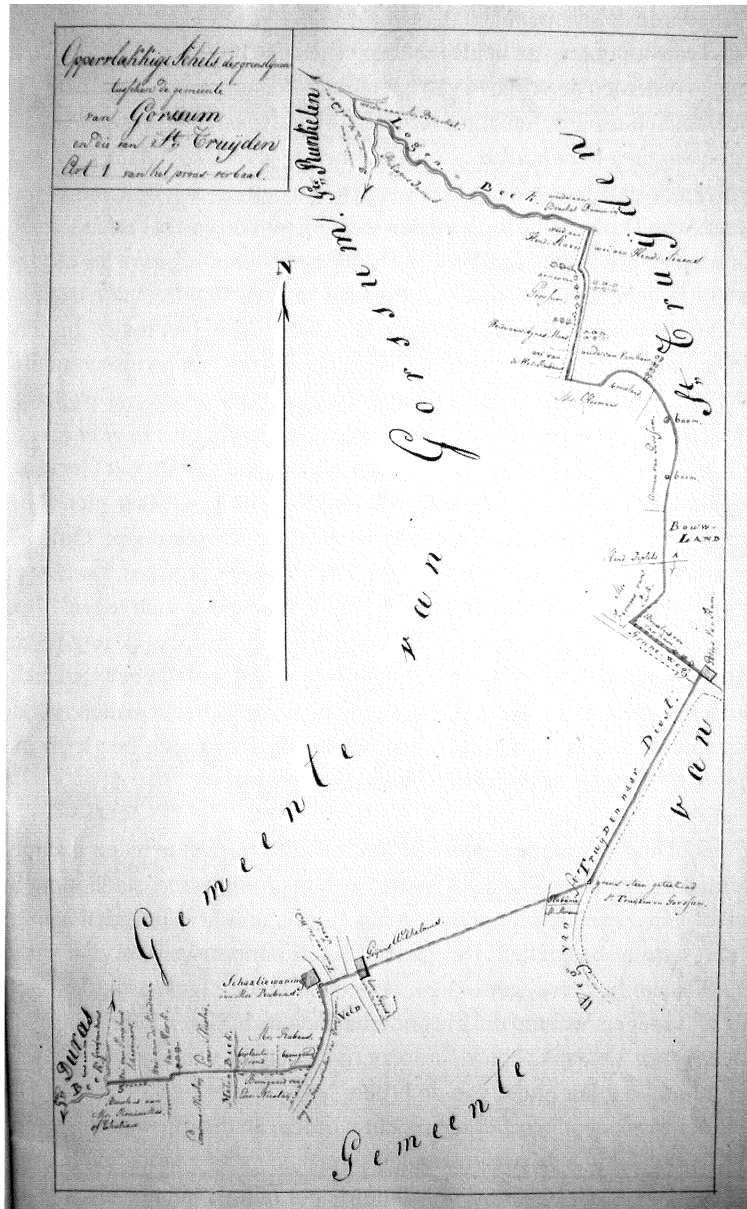
In Gorsem deed zich omstreeks 1733 een dergelijk probleem voor. Jan François en Jan Henricus Menten hadden van hun vader Gisbertus 6 bunder, 16 roeden en 3 kleine roeden akkerland in het veld tussen Gorsem en Sint-Truiden geërfd³. Oorspronkelijk waren dit verschillende percelen geweest, maar hun vader had er één blok van weten te maken, dat nu door beide broers als één perceel bewerkt werd. Het land lag deels in Gorsem, en deels op het grondgebied van Sint-Truiden. De gebroeders Menten waren bovendien inwoners van Sint-Truiden. Het is niet duidelijk of het de liefde voor hun stad was, of het verschil in de aanslagvoeten die door Gorsem en Sint-Truiden gehanteerd werden, maar feit was dat zij liever in Sint-Truiden dan in Gorsem grondbelasting betaalden.

Aanmaningen vanwege de burgemeesters van Gorsem, die belast waren met het ophalen van de dorpslasten, maakten op de Truienaren geen indruk. In 1733, 1734 en 1735 poogden de opeenvolgende burgemeesters van Gorsem vergeefs de gemeentelijke belastingen te innen op de zes bunder van de gebroeders Menten.

In 1736 was het geduld van de gemeentenaren op, en na overleg met de plaatselijke heer, de graaf van Duras die ook heer van Gorsem was, werd besloten te verhinderen dat de broers het gemaaide graan dat in schoven op hun akker stond, zouden wegvoeren. Op 21 en 23 juli had de gerechtsbode van Gorsem op verzoek van de gemeente de gebroeders Menten gedagvaard voor de schepenbank van Gorsem, om zich daar tegenover de schepenen en de gemeente te verantwoorden voor de achterstallige betalingen, maar die waren daar niet op ingegaan. Op 27 juli om 9 uur zou de schepenbank een derde keer bijeenkomen om zich over de zaak te buigen, en mogelijk besluiten om het koren op de akker in beslag te nemen. Om te beletten dat *die regeerders van de Rijxer stad St. Truyden het zelve feijtelijck soude comen afhaelen op pretext dat het selve lant soude resort sijn ende ghelegghen onder iurisdictie St. Truijden*, werden de inwoners van Gorsem die dag in alle vroegte met gelui van de kerkklok opgeroepen om zich gewapend en onder leiding van de dorpsheer, diens zoon en de schout te verzamelen om vanaf 6 uur de kwestieuze akker te gaan bezetten.

---

³ Het bunder is in Gorsem 87,188 are groot, de roede meet 4,359 are en de kleine roede 0,218 are.

De gemeentegrens tussen Gorssem en Sint-Truiden in 1824. Het betwiste stuk ligt in het zuiden, tussen de weg van Sint-Truiden naar Diest en de Schaliënwinning (Rijksarchief Hasselt, Processen-verbaal van afpaling, nr. 42).

Om 9 uur vergaderde de schepenbank in *extraordinaire* - buitengewone - zitting, om kennis te nemen van de standpunten van beide procespartijen. De broers Menten en hun pleitbezorger Ceulemans vorderden de vrijgave van het *ghearresteert cooren*, terwijl de pleitbezorger van de gemeente, Schurmans, toelating verzocht om *het ghearresteert ende afgepickt opgebonden cooren moghen in te haelen ... om daer aen te verhaelen de dorps schattingen*. Na het aanhoren van de partijen verdaagden de schepenen hun zitting tot 2 uur in de namiddag. Terwijl de graaf van Duras en de ingezetenen van Gorsem de wacht hielden op de akker van Menten, hoorden zij *die brant clocke tot St Truyden continuelijk allarme cloppen*. In Sint-Truiden werd het gebeuren in Gorsem inderdaad als een regelrechte aanslag op de stad beschouwd, die drastische tegenmaatregelen vereiste. Van negen tot elf luide men er de brandklok. De burgemeesters, de beide schouten, zowel die van de bisschop als die van de abt, *ende alle gheswoere camer ende ambachts luijden, oock stadts raetsluijden als andere* moesten zich *sonder uijtstel in de waepenen setten* om vervolgens *in goet geregleert order ghewapent sijnde* per kamer, per ambacht, of per wijk naar de grens met Gorsem te marcheren, *al oft sij naer eene formele serieuze velt bataillie trocken*. Maar niet alleen de leden van de kamers en de ambachtslieden trokken naar Gorsem op. Ook *alle andere stadtsinwoonders, soo oude, jonghe luijden, vrouwe, dochters, meisens, knechten en kinders, wel ten ghetale van drij a vier hondert menschen*, verzamelden zich tegen 11 uur *voor het voorscreven stuck lant op die straete*. De menigte die oorspronkelijk nog op de straat, op Sint-Truidens grondgebied bleef staan, drong na enige tijd toch de betwiste akker op. Fier vermeldt de verslaggever van Gorsem dat, hoewel die van Gorsem samen met de knechten van de graaf met niet meer dan 25 mannen waren, de Truienaren hen toch niet *derffden aansprecken, molesteren, t'attacqueren ofte te doen retireren*.

De situatie was echter gespannen en om de lont uit het kruidvat te halen maakte de leiding van de stedelijke delegatie bekend dat zij twee van hun prominenten, stadhouder Schoenaerts van het leenhof van de abt en schout Sebastiaan Luesemans afvaardigden naar de graaf om de situatie met hem te bespreken. De graaf die zich ondertussen *om die groote hitte der sonne* in zijn kasteel had teruggetrokken, verleende beide afgevaardigden welwillend de audiëntie die zij vroegen, waarop de drie onderhandelaars besloten voorlopig *een vrindelijck accordt te beschrijven*. Ondanks hun stoerdoenerij namen die van Gorsem genoeg met een akkoord dat inhield dat het graan van de broers Menten werd vrijgegeven, zonder dat dit overigens als een precedent beschouwd mocht worden, en dat afgevaardigden van Gorsem en van Sint-Truiden binnen de twee maanden samen de grens zouden visiteren en beschrijven. Met enige zin voor theater werd dit akkoord door notaris Schevenels van Sint-Truiden in het publiek op schrift gesteld⁴, *onder den lindenboom int broeck van Geuvelinghe*.

---

⁴ Rijksarchief Hasselt, Minuten van notarissen, nr. 3997-4003.

Ondertussen was het *een uere naer noen* geworden, en aangezien de zaak geregeld was - en de middaghonger begon te knagen - keerden *alle de ghewaepende borgemeesters, schouteden, stadscamers, weijkenmannen ende andere ambachsluijden ongehindert in slagholder weder*. Ook de schout en de inwoners van Gorsem en van Duras, *die daer bij clockslach oock hadden hun laeten tot bijstant vinden, retireerden hun t'hunnen huijsen*. En *alsoo, zo noteert de verslaggever, is deze iournée gheejndicht*.

Ondanks de plechtige belofte om de loop van de gemeentegrens binnen de twee maanden na 27 juli vast te stellen, duurde het tot 15 november voordat de afgevaardigden van Sint-Truiden en van Gorsem elkaar in het Gorsemveld, op verondersteld grondgebied van Sint-Truiden, troffen om daar de paalstenen te inventariseren. Nadat zij die dag geen enkele grenssteen aangetroffen hadden die de limiet tussen beide gemeenten aangaf, werd de zoektocht op 16 november voortgezet, deze keer op grondgebied van Gorsem. Ook op 16 november werden geen paalstenen aangetroffen waarvan door beide partijen aangenomen werd dat zij de gemeentegrens aangaven.

Zonder een overeenkomst te bereiken gingen beide partijen weer uit elkaar, om in de jaren daarna langs gerechtelijke weg een oplossing voor hun meningsverschil af te dwingen. Van de plaatselijke schepenbank verhuisde het dossier naar de Geheime Raad, de regeringsraad van de bisschop van Luik die ook als gerechtshof optrad in bestuurszaken. In de winter van 1740-1741 waren de bestuurders van Sint-Truiden en de gemeentenaren van Gorsem tot het inzicht gekomen dat alleen hun beider advocaten en pleitbezorgers beter geworden waren van de situatie. Geen van beide partijen bleek over steviger argumenten te beschikken dan de andere. Noch het stadsbestuur van Sint-Truiden, dat meende dat de grens dichterbij het dorp Gorsem lag, noch de gemeente Gorsem die overtuigd was dat de grens vanouds meer in de richting van Sint-Truiden lag, wist de rechters van zijn gelijk te overtuigen. Bovendien waren mettertijd andere grondgebruikers in het betwiste gebied opgehouden met gemeentelijke belastingen te betalen: zowel Gorsem als Sint-Truiden moesten toezien hoe de grondgebruikers in dat gebied als lachende derden van de situatie profiteerden. Eén en ander leidde in het voorjaar van 1741 tot overleg tussen beide partijen, waarvan het resultaat op 22 april in een formeel akkoord bezegeld werd.

Op die dag ontving een uitgebreide afvaardiging van het stadsbestuur schout Franciscus Coolen van Gorsem, om samen *alle differentiele punten, questien ende disputen tusschen die respective gemeijntens opgeresen noopende een deel der paelen oft limiten der selve iurisdictionen wegh te nemen*. De stad werd vertegenwoordigd door burgemeester Joannes Arnoldus Simons, afgaande burgemeester Joannes Cuijpers, raadsleden Trudo Waelewijns

en Joannes Martens, en Guilielmus Bernardus Luesemans, schepen in de schepenbank van Vliermaal en burger van Sint-Truiden. Hun overeenkomst werd op schrift gesteld door notaris Lambert Simons van Sint-Truiden⁵.

In de eerste plaats werd overeengekomen de grens tussen beide gemeenten in één rechte lijn te trekken, tussen *den hoeck der stallinghen van die winninghe toebehoorende den heere vander Borcht* en de hoek van een perceel land van één bunder, eigendom van de Onze-Lieve-Vrouwkerk in Sint-Truiden. Aangezien de nieuwe grens geen rekening hield met perceelsgrenzen, werd ook aangeduid aan welke gemeente de grondbelasting voor elk van de doorsneden percelen betaald moest worden. Het eerste perceel, drie roeden groot, zou voor twee roeden aan Sint-Truiden betalen, en voor één roede aan Gorssem. De grondbelasting op een perceel van zeven roeden van Nicolaus Schoonaerts van Sint-Truiden, op een perceel van één bunder van de graaf van Duras, en op een perceel van elf roeden van de pastorie van Sint-Gangulfus in Sint-Truiden, zou voortaan aan Sint-Truiden betaald moeten worden. De gemeente Gorssem mocht zich verheugen in de grondbelasting op een perceel van een bunder en elf roeden dat grotendeels op het grondgebied van Gorssem lag en dat toebehoorde aan het klooster van Sint-Luciëndal in Sint-Truiden, en vooral op het conglomeraat van percelen van zes bunder en zestien roeden van de erfgenamen van Gisbertus Menten. Voor het laatste doorsneden perceel, dat aan de Onze-Lieve-Vrouwkerk toebehoorde, zou ook aan Sint-Truiden grondbelasting betaald moeten worden.

Om te voorkomen dat er later weer onenigheid zou ontstaan over de loop van deze gemeentegrens, werd besloten om twee paalstenen te plaatsen: één bij de winning van advocaat Van der Borcht, nu de *Schaliënhoeve*, en één op de hoek van het perceel van de Onze-Lieve-Vrouwkerk en de weg naar Terbeek en Metsteren.

Het akkoord bevatte ook een aantal overgangsmaatregelen, die vooral bedoeld waren om de mensen die in de voorgaande jaren hun belastingen aan één van beide gemeenten betaald hadden niet meer te verontrusten, en anderzijds om belastingen die niet betaald waren als nog te innen. Daarom werd vastgesteld dat de grondbelastingen die aan één van beide gemeenten betaald waren ook door de andere gemeente als voldaan beschouwd zouden worden. Wie bijvoorbeeld aan Sint-Truiden belastingen betaald had voor grond die nu aan Gorssem toegewezen werd, zou die niet ook nog eens aan Gorssem moeten betalen. Met het oog hierop zouden de gemeenten alle nuttige informatie uitwisselen. De bezitters die van de omstandigheden geprofiteerd hadden om noch in Sint-Truiden, noch in Gorssem grondbelasting te betalen, zouden nu aan de gemeente waaraan hun grond was toegewezen, in één keer de belas-

---

⁵ Rijksarchief Hasselt, Minuten van notarissen, nr. 4165-4168.

tingen voor acht jaren moeten voldoen, of tenminste voor de jaren waarvoor zij niet betaald hadden. Jan Henricus Menten had in afwachting van deze regeling een bedrag in consignatie gegeven aan de secretaris van Gorsem. Dat bedrag zou nu vrijgemaakt worden, en aangewend om zijn grondbelastingen voor de voorbije jaren te betalen.

Voorts kwamen de vertegenwoordigers overeen dat in de toekomst voor elk grensperceel belastingen zouden betaald worden aan de gemeente waarin het grootste deel van zijn oppervlakte lag. De kosten die aan de vaststelling van de grens te pas zouden komen, voor het opmeten bijvoorbeeld, of voor het aankopen en plaatsten van de paalstenen, zouden door beide besturen voor de helft gedragen worden. De gerechtskosten die beide partijen gedaan hadden, zouden zij voor eigen rekening nemen.

In het ancien régime had een gemeentegrens meerdere betekenissen. In de regel gaf de gemeentegrens immers ook aan tot waar de inwoners van een bepaald dorp hun dieren langs de wegen mochten weiden, tot waar de parochie en daarmee de bevoegdheid van de pastoor reikte, of tot waar de heerlijkheid, en dus de bevoegdheid van de heer of het ressort van de schepensbank zich uitstrekte. De partijen namen in hun verdrag expliciet op dat hun overeenkomst geen betrekking had op de bevoegdheid van hun heren. Wat het weiderecht betreft, werd gestipuleerd dat zowel de inwoners van Gorsem als die van Sint-Truiden recht hadden op de *paturagie*, het recht om na de oogst de stoppels door het vee te laten afgrazen, op bepaalde landerijen in het grensgebied.

In de dagen na de 22ste april werden de inwoners van Gorsem door hun gerechtsbode verwittigd dat zij op 26 april in het kasteel van Duras verwacht werden, om daar het akkoord dat door hun schout onder voorbehoud van goedkeuring ondertekend was, te ratificeren. Het feit dat de graaf als heer van Gorsem achter het akkoord stond, was een belangrijk argument om het goed te keuren. Het akkoord zou ook een einde maken aan de oplopende gerechtskosten die het proces met het stadsbestuur van Sint-Truiden al jarenlang veroorzaakte, en de zes bunder en zestien roeden waar het oorspronkelijk om te doen was, zouden voortaan in hun geheel belast worden ten voordele van de dorpskas van Gorsem. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat de ratificatie vlot verliep en er geen enkele bedenking geregistreerd werd.

Het compromis over de betwiste gemeentegrens werd na 1741 niet meer in vraag gesteld. Op vijf mei 1824 bracht een landmeter van het kadaster ten behoeve van zijn administratie de gemeentegrenzen van Gorsem in kaart. Op de meeste plaatsen viel die grens samen met landschapselementen: een beek, een gracht, een weg of een haag. Tussen de toenmalige weg

van Sint-Truiden naar Diest en de Schaliënwinning echter, liep de grens nog altijd dwars over de akkers, in één rechte lijn tussen twee paalstenen. Langs de weg naar Diest troffen de landmeter en de afgevaardigden van Sint-Truiden en van Gorsem *eenen steen geteekend Gorssum en St. Truiden*, en van daar liep de grens *dwars door de landen en het huis van Willem Goijens, om aan eenen steen gelijk de voorigen te komen staende in den weg van Grevensmolen naar Gorssum bij de boerderij genaamd Schaliewoning, gelegen op Gorssum*⁶.

Tekstuitgave: Rijksarchief Hasselt, *Gemeentearchief van Gorsem*, uit nr. 1.

Accord der ghemeyntenaeren van Gorssum ende die stadt St. Truiden den 22 april 1741 noopende de limiten.

Op heden den 22en april 1741 zijn persoonlijk gecompareert op die raetskamer der stadt St. Truiden voor mij openbaer notaris binnen de voorscreve stadt residerende, ende die ghetuijghen naerghenoompt, die eerenfeste heeren Joannes Arnoldus Simons, regerende borgemeester, Joannes Cuijpers, lest affgegaen borgmeester, Trude Waelewijns ende Joannes Martens, raeden, met hen den eerenfesten heer Guilielmus Bernardus Luesemans, schepepe ne des oppergerichts van het graefschap Loon als gedeputeerde van weghens die magistraet der voorschreve stadt bij reces van den 10 deser ter eender, ende den heer Franciscus Colen scholtus van Duras, Gorssum etc., sigh sterck ende parthije maekende voor die ghemeijnte van Gorssum voorschreve, met beloffte van wes naervolght door die selve gemeijnte te doen approberen ende ratificeren binnen die eerste vierthien daeghen naest volghende, ter andere sijden parthijen, welcke om alle differentiele punten, questien ende disputen tusschen die respectie gemeijntens opgeresen noopende een deel der paelen oft limiten der selve iurisdictionen wegh te nemen, ende ter minnen aff te legghen, sijn gheconvenieert in vueghen ende manieren naervolghende.

Eerst zijn parthijen geconvenieert dat die paelen der respectie iurisdictionen sullen scheijden als volght:

Beginnende van aen den hoeck der stallinghen van die winninghe toebehoorende den heere vander Borch, sal die linie separatoir gaen door een block daer bij gheleghen groot drie roeden, welck hier voorens bebaut is geweest, ende soo recht door het velt tot op den hoeck van seker landt groot een bonder, gelaeten voor een vroeghmisse in Onse Lieve Vrouwe kercke St. Truide, ende gehalden door het clooster van Ste Luciendael, dus dat alle landen op die rechte handt der linie sullen sijn onder die iurisdictione van St. Truiden, ende die welcke geleghen sijn op die lincker handt, onder die iurisdictione van Gorssum.

Die linie separatoir sal passeren die volgende landen, te weeten:

---

⁶ Rijksarchief Hasselt, *Archief van de gewestelijke directie van de administratie van het kadaster. Proces-sen-verbaal van afpaling*, nr. 42.

Eerst door het voorschreve block, welcke aen alle zijden aen die straete regenote is, blijvende twee roeden daer van onder die iurisdictie van St. Truijden, ende een roede onder die iurisdictie van Gorssum, achter welck block sal eenen paelsteen geplandt worden op die andere sijde der straete aen den hoeck der voorschreve stallingen.

Van daer passerende den wegh leydende van St. Truyde naar Gorssum, ende alsoo door een landt groot seven roeden, toebehoorende sr. Nicolaus Schoonaerts woonende int Schip op den Merck St. Truijden, waer van het grootsten deel is onder St. Truijden, sal geheel blijven onder St. Truijden.

Soo gaende door een bonder lants toebehoerende den seer edelen hooghebornen heer grave van Duras, baron van Meldert etc., sal blijven geheel onder St. Truijden.

Van gelijcken door thien roeden landts oft daer ontrent, toebehoerende die pastorije van St. Gangeloff, blijft oock onder St. Truijden.

Item commende door een landt groot een bonder ende 11 roeden oft daer ontrent, toebehoerende het convent van St. Luciendael, waer van het grootsten deel is onder Gorssum, sal blijven onder Gorssum.

Van gelycken passeert die linie door eenen betel van ses bonder ende seshien roeden lants van dieversche geincorporeerde stucken, toebehoerende die erffgenaemen van den heer Gisbertus Menten, sullen sijn ende blijven onder Gorssum.

Eijndelijck door het boven geroert bonder landts van die vroeghmissie tot op den hoeck tegens 's heeren straete opwaerts naar Metseren off Terbeeck, welck gheheel blijft onder St. Truijden, sal oock eenen paelsteen geplant worden.

Die conditien ende clausulen van dit accordt sijn als volght:

Aenvanckelijck is expresselijck gheconditionneert dat alle betalingen van bondergelt, welcke aen die rentmeesters deser stadt tot date deser gedaen sijn door die besitters der landen die bij dit accordt onder die iurisdictie Gorssum gevallen sijn, sullen door die ghemeijnte van Gorssum voor goedt gehauden worden, welcke mits voor soo veel noodigh aen die stadt cedeert allen het recht haer daer toe eenighsints competerende.

2. Soo ende gelijk in teghendeel alle betaelinghen van bondergelt tot date voorgenoemd aen die ghemeijnte van Gorssum oft des selffs collecteurs ghedaen door besitters van landen die bij dit accordt onder die iurisdictie van St. Truijden blijven, oock door die stadt voor goedt sullen gehauden worden.

3. Ende om alle bedrogh voor te comen is bij parthijen besproken dat sijn aen malckanderen reciproquelijck des versoecht sijnde, sullen overleveren eene pertinente liste der landen van ende voor welcke iaeren sijn het bondergelt respectivelijck ontfanghen hebben, mede oock inspectie geven der registers, manuelen ende schedulen in welcke sulcke betaelinghe aengheteekent staen.

4. Die besitters van landen van welcke noch aen d'eene noch aen d'andere der partheijen bondergelt betaelt geweest is, sullen gehauden sijn te betaelen het loopende iaer aen die respective ontfangers, onder welcke iurisdictie die landen bij dit accordt gevallen sijn, ende voslaen voor alle anterieure iaeren, mits betaelende het emport van acht iaeren.

5. Des indien eenighe besitters sedert het iaer 1733 aen d'eene oft d'andere der partheijen eene oft meer betaelinghen gedaen hebben, sullen deze hen dienen ende enckelijck gehauden sijn die iaeren sedert gevallen, ende openstaende, te betaelen.

6. Is besproecken dat alle landen welckers grootste deel onder eene der iurisdictien gevonden is, sullen gherekent worden ten opsichte der betaelinghen des bondergeldts, al oft se geheel onder die selve waeren.

7. Alle costen alreede ghedaen ende noch te doen, soo in het afftrecken der linie separatoir, metinghe der limiet landen, coopen der limiet steenen, planten der selve, ende generaelijck alle andere, sullen wederseijts halft ende halft betaelt worden.

8. Die geheele penninghen geconsigneert door den heer Joannes Henricus Menten in handen des secretaris van Gorssum, sullen aen den selven worden gerestitueert oft dienen op aftcortinghe des bondergeldts door hem involgens den 4 ende 5 artieckelen te betaelen.

9. Die costen geresen soo voor den geheijmen raedt van sijne doorluchtighe hoogheijt als voor iustitie Gorssum worden mits desen pro bono pacis gecompenseert.

10. Die paturagie sal aen d'inwoonders der beide iurisdictien gemeijn sijn op alle landen geleghen tusschen die straete leijdende van die winninghe van den heere advocaet vander Borch naer den Nonnentap tot op het landt groot ontrent ses bonder toebehoerende d'erffgenaemen van den heer Gisbert Menten inclus, ende soo recht op alle landen tot op die Gorssumsche straet tot aen vier roeden lants toebehoerende die kercke van Gorssum. Eijndelijck is wel uijtdruckelijck geconvenieert dat dit accordt alleenelijck gemackt ende ghesloten is ten opsichte der paturagie ende betaelinghe des bondergeldts, ende dat door het selve aen die gherechtigheden der respectieve heeren ende die iurisdictien van henne iustitien in geender manieren en wordt gehindert, welcke ter contrarie sullen blijven in hen geheel.

Mits welcke sijn parthijen ghestelt buijten proces, belovende respectivelijck in naeme van henne principaelen dit accordt in alle puncten ende clausulen altijd te hauden voor goedt, vast, ende van weerde, mede daer en teghens noeyt te comen, directelijck oft indirectelijck, onder obligatie van die respective ghemeijntens goederen, alles ter goeder trauwen, aldus gedaen, geaccordeert ende in mijns notaris handen ghestipuleert op date als boven op die voorscreve raedts kamer, ter presentie van Seb. Vlemincx ende Theod. Croels als ghetuyghen tot desen geroepen ende ghebeden, ende was die originele deses onderteekent aldus: Joannes Arnoldus Simons consul, Joannes Cuypers als borgemeester, F. Walewijns qq Joannes Martens, J.B. Luesemans als gheconstitueerde der magistraet van St. Truijden, Francois

Colen in naeme der ghemeijnte van Gorssum, Seb. Vlemincx testis, Th. Joannes Croels testis, quod attestor; was onderteekent Lamb. Simons notarius immatriculatus ad permissa requisitus in fidem subst.

Solvit den heer Colen, scholtus van Duras, voor die hellicht der ghedaende vacatien, stipulatie ende copije deses ses guldens.

Op heden den 26 julij xvii^e viertigh een, compareerden opt casteel van Duras voor ons Colen scholtus, den selven ende Bollin, schepenen der justitie Gorssum, Joseph Ronse modernen borghemeester, Joannes van den Putte, pachter van den eerefesten heer advocaet van den Borcht, Willem van den Hove, Claes Claes, Jan van Sichem, Jacobus Heusdens, pachter van jouffrouwe Traetsens van Thienen, Arnoldus Vrancken, Gregorius de Haes, molder van den seer eedelen ende hoogheborn heer grave van Duras, Haubrecht van der Eijcken, Hendrik Raddoux, Jan Grammen, Jan Forners, Steven Benoit, Martinus Marge en Hendric Swaertenbrouch, alle inwoenders ende ingesetene des dorps voorschreven, door Mattheijs van Welckenhuijsen G.D. soo hij relateert ten desen specialijck vergaedert wesende van huijs tot huijs. Alsoo daer eenigh verschil ende differentie was opgestaen tusschen die stadt St. Truiden ende het dorp van Gorssum noepende die limiten offte paelen des voorseyde stadt ende dorp van Gorssum, sijn met consent van den seer eedelen ende hoogheborn heer grave van Duras, heere van Gorssum etc., alsoo beraeden geweest te ratificeren ende te approberen alsulck acte daer over gepasseert op die raedtcaemer binnen die voorseyde stadt tusschen die heeren borghemeesters ende raedt der voorgenoempde stadt ende den heer Francis Colen, scholtus ende geconstitueerde des dorps van Gorssum voor den notaris Lambert Simons, liggende en date den 22 april xvii^e viertigh een, hebben het selven in alle sijne punten ende clausulen geaccepteert, gecertificeert ende geaprobeert, daer over in onse handen wettelijcke stipulatie doende, ende is (jure cuiuslibet salvo) in onser hoyden geleijdt. *Guil. Franc. Bollin, secretarius justitiae de Duras, Gorssum etc.*

Adres van de auteur:

Rijksarchief
Bampsiaan 4
3500 Hasselt

Algemene Vergadering van de Federatie

De leden worden uitgenodigd de jaarlijkse Algemene Vergadering van de vzw Federatie van Geschied- en Oudheidkundige Kringen van Limburg bij te wonen, die plaats heeft op vrijdag 18 juni om 20 u in het Rijksarchief te Hasselt.

Dagorde:

- rekening 2009 en staat van vermogen per 31.12.2009
- kwijting voor de penningmeester
- begroting 2010
- wijzigingen aan de ledenlijst
- gedeeltelijke hernieuwing van de raad van bestuur overeenkomstig artikel 17 van de statuten (te raadplegen op www.limburgloon.be)

Uittredend en herkiesbaar zijn: Theo Coun, Jos Jans, Marc Lodewijckx, Jean Maenen, Guido Meeus en Rombout Nijssen. Eventuele andere kandidaten moeten voorafgaandelijk schriftelijk hun kandidaatstelling bij de secretaris van de vereniging indienen.